

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2015–2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Aleš Vančura

Šílený střelec a činnost Policie České republiky

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Víšek

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED TIME STUDIES

2015-2016

BACHELOR THESIS

Aleš Vančura

Shooter and the activities of the Police of the Czech Republic

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Jiří Víšek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Aleš Vančura

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Jiřímu Víškovi za významnou pomoc, užitečné rady a doporučení při tvorbě této bakalářské práce.

Anotace

V mé bakalářské práci se budu zabývat problematikou šíleného střelce. Vysvětlím zde základní pojmy, vymezím problematiku přípravy Policie České republiky na tuto situaci, která je nazývána mimořádnou událostí, popíšu zákrok proti aktivnímu střelci dle metodiky a současných zkušeností. Přednesu informaci o nejznámějších útocích v České republice, ale i zahraničí. Uvedu zde platnou legislativu a předpisy vztahující se k dané problematice v České republice. Porovnáím metody výcviku v České republice a na Slovensku. Komplexně zde zhodnotím připravenost Policie České republiky.

Klíčová slova

Amok, eliminace pachatele, integrovaný záchranný systém, krizový plán, mimořádná událost, ochrana obyvatelstva, Policie České republiky, šílený střelec.

Annotation

In this work I will deal with the issue of mad shooter. I will explain the basic concepts, will define the issue of preparation of the Police of the Czech Republic in this situation. It is called an extraordinary event, a description crackdown active shooters accordance with the methodology and current experience. I will present information about the most famous attacks in the Czech Republic but also abroad. I will cite the applicable legislation and regulations relating to the issue in Czech Republic. I will compare training methods in the Czech and Slovak Republics. There comprehensively evaluate the readiness of the Police of the Czech Republic.

Keywords

Fury, madness, Elimination of the offender, integrated rescue system, emergency plan or emergency, to protect the population, the Police of the Czech Republic, shooter.

OBSAH

ÚVOD	8
1 UVEDENÍ DO PROBLEMATIKY ŠÍLENÍ STŘELCI	9
1.1 Vymezení pojmů v podmínkách bezpečnostních složek	10
1.1.1 Charakteristika šíleného střelce	11
1.1.2 Způsob provedení činu.....	12
1.1.3 Nejčastější místa útoků	12
1.1.4 Doba útoku.....	13
1.1.5 Nejznámější útoky ve světě	13
1.1.6 Zatím poslední útok šíleného střelce v České republice.....	15
1.2 Přehled vybraných právních předpisů a interních předpisů pro řešení mimořádných událostí v České republice	17
1.3 Jednání šíleného střelce označená jako mimořádná událost.....	18
2 OPATŘENÍ K ELIMINACI ŠÍLENÉHO STŘELCE „AMOK – ÚTOK AKTIVNÍHO STŘELCE“	19
2.1 Činnost při řešení mimořádné události útoku aktivního střelce	26
2.1.1 Rozdělení činností.....	26
2.1.2 Zvláštnosti doprovázející zásah v prvotní fázi	26
2.1.3 Zásah na místě a získávání informací	27
2.1.4 Organizace na místě zásahu	28
2.1.5 Činnost Policie České republiky a velitele zásahu	29
2.1.6 Zákrok policistů proti šílenému střelci první hlídkou.....	30
2.1.7 S čím se může policista na místě zásahu setkat	32
2.1.8 Shrnutí důvodu vytvoření typového plánu Amok.....	33
3 VÝCVIK POLICISTŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	35
3.1 Interní předpis k provádění služební přípravy policistů	36
3.2 Výcvik ve vztahu k problematice šíleného střelce.....	38
3.3 Materiálové vybavení Policie České republiky	39
3.4 Výcvik prvosledových hlídek	42
3.5 Provedení zákroků v minulosti a nyní	43
3.6 Cvičení postupů a činností složek Integrovaného záchranného systému v souladu s katalogem typových činností č. 14 „AMOK“ – zákrok proti aktivnímu střelci	45
4 METODIKA POLICIE SLOVENSKE REPUBLIKY A JEJÍ POROVNÁNÍ S METODIKOU POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	50
4.1 Metodický pokyn řešení vysokoprofilových incidentů v podmínkách policejního sboru Slovenské republiky	50
4.2 Metodická a taktická příručka vykonávání služebních zákroků.....	51
4.3 Porovnání metodiky policie České republiky a policie Slovenské republiky	51
ZÁVĚR	53
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM ZKRATEK	57
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	58

ÚVOD

Od roku 1998 pracuji jako policista u Policie České republiky (PČR), Územním odboru Přerov, Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje. Mým současným služebním zařazením je funkce zástupce vedoucího obvodního oddělení, které je největším obvodním oddělením na územním odboru a to z hlediska jak počtu policistů, tak rozlohou území, na němž má svou působnost. Po dobu služby u PČR jsem zažil mnoho situací, které můžeme označit jako mimořádné.

Jednalo se například o nasazení PČR při povodních v Přerově a jeho blízkém okolí v letech 1997, velkých požárech a haváriích v průmyslových podnicích, ale i zákrocích proti pachatelům trestných činů a to jak majetkového, tak násilného charakteru. V poslední době je však velkým fenoménem a to nejen u PČR problematika takzvaného šíleného střelce, která vešla do podvědomí občanů České republiky (ČR) naposled při střelbě občana Uherského Brodu na hosty v místní restauraci v únoru roku 2015. Útočník zastřelil cekem osm osob.

Za námět mé bakalářské práce jsem si vybral téma šíleného střelce a činnost PČR, neboť se domnívám, že dané téma je aktuální, je třeba se mu věnovat a to i z důvodu připravenosti nejen PČR, ale i občanů a dalších možných subjektů, jichž se tato problematika může týkat.

Cílem práce je přiblížení dané problematiky, rozvedení pojmů, charakteristika útočníka, představení dosavadních způsobů provedení útoku, jejich trvání, nejčastější místa, kde k těmto útokům dochází, nebo může dojít. Dále práce také přiblíží reakci bezpečnostních složek, zejména ze současného pohledu na věc. Práce obsahuje i krizový plán vytvořený pro tyto situace, komplexně vymezuje připravenost ČR, policistů, jejich výcvik. Následně poukazuje na materiální vybavení PČR, na právní předpisy a interní akty řízení vztahující se k dané problematice. Dále pak porovnává metody a přípravu PČR s metodami Policie Slovenské republiky. Práce může přispět k vytvoření celkového pohledu na stav připravenosti bezpečnostních složek na tyto události a odpovědět na otázku zda je PČR schopna adekvátně reagovat na mimořádnou událost takového charakteru a zda je odpovídajícím způsobem vybavena.

1 UVEDENÍ DO PROBLEMATIKY ŠÍLENÍ STŘELCI

Fenomén tzv. šíleného střelce se do popředí společenských věd, médií a tím do podvědomí veřejnosti dostává při každém incidentu takového charakteru. Nutno uvést, že bezpečnost současného světa je důležitým předmětem vědeckého výzkumu v mnoha vědeckých odvětvích, přičemž mnoho expertů se snaží na toto téma, respektive toto téma rozebrat a zjistit jeho příčiny a v neposlední řadě důsledky tohoto jednání. Konkrétní případy „šílené střelby“ jsou vždy označeny jako tzv. signální zločiny. Signální zločiny velkou měrou pozměňují momentální náladu a atmosféru celé společnosti, do jejíž součásti se tyto zločiny vklínily. Vyvolávají pak dojem, že ve společnosti je něco v nepořádku a proto je třeba zjednat nápravu. V daném směru se pak stávají snahy k nastolení nápravy terčem mnoha sporů ve všech možných odvětvích různých vědních oborů, jako jsou například sociologie, psychologie, kriminologie, ale i v justici. Celé se to pak dotýká i politické situace v daném státě či regionu. V neposlední řadě jsou pak příčinou mnoha sporů a diskuzí mezi běžnými občany každé společnosti, která je s uvedeným fenoménem spjata určitým konkrétním jednáním. Často pak dochází ke změnám veřejného mínění, dochází k demonstracím a masivním projevům veřejnosti. Pohřby obětí se stávají jakousi celonárodní událostí, většina občanů vyjadřuje svou solidaritu a hlas lidu volá po nápravě, potrestání zločince a žádá konkrétní možné opatření od odpovědných subjektů, kterých se bezpečnost ve společnosti týká. U mnoha známých zločinů v minulosti došlo i k vyhlášení státního smutku jako například u, v současné době, nejznámějšího „šíleného střelce“ jímž byl Anders Behring Breivik z Norska.

Šílený střelec

Šíleného střelce lze definovat jako vysoce agresivního pachatele, který v krátkém časovém období spáchá masovou vraždu pomocí zbraně, přičemž se většinou jedná o zbraně střelné, které může kombinovat s nástražnými výbušnými systémy. Útoky se odehrávají na místech s velkou koncentrací osob. Z hlediska provedení se může jednat o zcela promyšlenou a v dlouhém časovém úseku připravovanou akci anebo může jít o zcela bezprostřední jednání v důsledku silného emocionálního otřesu. V těchto dvou případech hraje podstatnou roli tzv. iniciační situace, která samotné chování vyvolá. *„Tendenci k agresivnímu jednání zvyšují například tyto projevy:*

- *pocit bezmoci, nemožnost alternativních voleb,*
- *„provokující“ verbální i neverbální projevy (výsměch, urážky postoje a gesta),*
- *intoxikace alkoholem, drogami, léky apod.“¹*

V případě šílených střelců lze uvést, že osoby, které se stávají oběťmi těchto činů, jsou náhodné, anebo jsou vybrány zcela záměrně.²

1.1 Vymezení pojmů v podmínkách bezpečnostních složek

Šílený střelec

Někdy také nazýván aktivní střelec - nebezpečný pachatel, který volil použití zbraně proti jiným osobám k dosažení svých cílů. Obvykle jde o jednotlivce, může se ale také jednat i o skupinu pachatelů. Nemá zábrany pro jakékoliv chování s cílem zabít nebo zranit co největší počet osob (vychází z typového plánu činností (TPČ) soubor typových činností (STČ) 14/IZS z roku 2013).

Šílenými střelci jsou nazýváni lidé, kteří bez výraznějších pohnutek spáchají v jednom časovém úseku a na jednom místě masovou vraždu, obvykle za pomoci střelné zbraně nebo výbušniny. Bezpochyby lze uvést, že tyto osoby mohou být velmi nebezpečné a jejich případné jednání je hrozbou, která může bez varování přijít.

¹ SPURNÝ, Joža. *Psychologie násilí: o psychologické podstatě násilí, jeho projevech a způsobech psychologické obrany proti němu*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 1996, s. 19. ISBN 80-85858-30-4.

² SMOLÍK, Josef. *Šílení střelci. Bezpečnostní teorie a praxe: sborník Policejní akademie ČR*. 4. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2011, ISBN 80-7251-168-8. ISSN 1801-8211. 4x ročně

Obrázek 1: Jak může vypadat aktivní střelec

Zdroj ³

1.1.1 Charakteristika šíleného střelce

Šíleným střelcem je:

- zpravidla je to muž, který je osamělý a nenápadný;
- má velice blízko ke zbraním, je např. členem střeleckého klubu, paintball, airsoft, atd.;
- má smysl pro plánování, má zpravidla dokonale promyšlený plán útoku, nikoliv však ústupu či kapitulace;
- nepodceňuje přípravu, zná velice dobře prostředí, ve kterém bude útočit;
- je přesvědčen o velikosti svého činu a v převážné většině případů šílenému střelci nezávisí na jeho životě a je připraven zemřít;
- zachování tajemství – potřeba někoho varovat, pečlivost;
- opatření informací, psaní deníku, vyzkoušení „nástrojů“;
- znásobení svých šancí na úspěch v podobě podpůrných variant (nástražný výbušný systém, zablokování dveří);
- trpělivost;
- již samotná příprava poskytuje pocit uspokojení;
- frustrace;

³ ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Taktická příprava vstup a pohyb po objektu.* Praha, 2012, s. 6.

- nenaplnění pracovního zařazení;
- selhání v minulosti;
- negativní zkušenost s objektem svého útoku.

1.1.2 Způsob provedení činu

Útočník zpravidla:

- nemá žádný dlouhodobý plán ve vztahu do budoucnosti;
- nebere rukojmí, nemá požadavky;
- nehledá konkrétní osoby;
- za nikým neutíká;
- v případě neúspěchu hledá jinde;
- snaží se o „ulovení“ co nejvíce lidí;
- v některých případech naprosto spontánně reaguje na své oběti, kdy je nechá odejít;
- nechce bojovat s policií;
- má z policejního zákroku respekt;
- zpravidla nechce přímou konfrontaci s policií (smrt rukou policisty);
- i přes dostatek munice ukončuje svůj život při příjezdu policie na místo.

1.1.3 Nejčastější místa útoků

K útokům šíleného střelce nejčastěji dochází na níže uvedených místech:

- škola;
- kanceláře, úřady, bývalé pracoviště;
- nemocnice;
- činžovní dům;
- ulice, náměstí;
- komerční budovy, nákupní centra, výstaviště;
- jiné prostory se zvýšenou koncentrací osob.

1.1.4 Doba útoku

Pro řádné provedení zákroku, ale i přípravy k zákroku byla zjištěna doba, po kterou útok trvá:

- v první řadě jde o minuty, nikoliv hodiny;
- průměrná, statisticky uváděná, doba útoku trvá cca 13 – 15 minut;
- v některých případech se doba prodlužuje, převážně jde o tzv. barikádovou situaci.

1.1.5 Nejznámější útoky ve světě

- Masakr na Columbine High School se odehrál 20. dubna 1999 v Jefferson County v Coloradu poblíž Littletonu a Denveru. Dva náctiletí studenti, Eric Harris (18) a Dylan Klebold (17), ve škole zastřelili 12 studentů a jednoho učitele, zranili dalších 24 lidí. Po útoku oba spáchali sebevraždu. Masakr na Columbine High School je čtvrtým největším masakrem na americké škole v dějinách.
- Masakr na Virginia Tech se odehrál 16. dubna 2007 na kampusu Virginia Polytechnic Institute and State University v Blacksburgu ve Virginii. Útočník, jihokorejský student školy Čo Sung-hui, při něm zabil 32 lidí a desítky zranil, sám pak spáchal sebevraždu. Masakr na Virginia Tech je jedním z největších masakrů na území Spojených států a druhým největším masakrem na americké škole.
- Škola v Jokela High School dne 7. listopadu 2007 ve městě Tuusula ve Finsku osmnáctiletý ozbrojený student Pekka-Eric Auvinen vstoupil do školy vyzbrojen poloautomatickou pistolí a zde zastřelil 8 lidí a 12 lidí těžce zranil. Po útoku se střelil do hlavy a později zemřel v nemocnici v Helsinkách.
- Škola v Seinäjoki v roce 2008 - student Matti Juhani na západě Finska v místní škole v obci Kauhajoki zabil nejméně 10 lidí. Nakonec obrátil zbraň proti sobě, zraněním podlehl v nemocnici.
- Škola v Albertville - 11. března 2009 ve městech Winnenden a Wendlingen v německé spolkové zemi Bádensko - Württembersko sedmnáctiletý Tim Kretschmer zastřelil 15 lidí, z toho 9 studentů a 3 učitele na střední škole Albertville, kde dříve studoval. Po činu spáchal sebevraždu poté, co byl zraněn při přestřelce s policií.

- Sídliště v Bratislavě 2010 - masakr v Devínské Nové Vsi se odehrál v pondělí 30. srpna 2010 na předměstí Bratislavy, kdy střelec jménem Lubomír Harman zabil 7 lidí, dalších zhruba 15 postřelil a nakonec sám spáchal sebevraždu. Útočník vnikl do bytu jednoho z panelových domů a střelbou smrtelně zranil pět příslušníků jedné rodiny (čtyři ženy a jednoho muže). Dále u vchodu do domu zastřelil šestého člověka, který se schovával za jiným kolemjdoucím. Poté začal na ulici náhodně střílet a zranil tak dalších 9 lidí. Nakonec zastřelil i poslední oběť – ženu, která se vyšla podívat na balkón, co se děje. Jednoho ze zasahujících policistů střelil do úst. Po přivolání jednotky rychlého nasazení byl Harman obklíčen u zdi jednoho z domů a ve vzniklé přestřelce vážně poraněn. V tento okamžik obrátil zbraň proti sobě a střelil se do hlavy. Ke střelbě použil dvě pistole a samopal vzor 58. Vrah bydlel ve třetím patře objektu, v němž střílel, a napadená rodina ve druhém. Mezi zraněnými byl i jeden Čech, kterého střelec zasáhl do pánevní oblasti a byl v kritickém stavu převezen do nemocnice. Z důvodu této události vyhlásilo Slovensko ve čtvrtek 2. září státní smutek.
- Premiéra filmu Batman (Colorado – USA) 2012 – čtyřicetiletý mladík James Holmes na premiéře filmu Batman v denverském kině ve státě Colorado zastřelil 12 lidí a dalších skoro šedesát zranil.
- Centrum Osla a ostrov Utöya – Anders Behring Breivik, 22. 7. 2011 spáchal teroristický útok, při němž zabil 77 lidí.

Obrázek 2: Anders Behring Breivik

Zdroj ⁴

1.1.6 Zatím poslední útok šíleného střelce v České republice

Tragédie v Uherském Brodě

„ZLÍNSKÝ KRAJ - Osamělý aktivní střelec zaútočil zbraní na hosty restaurace v Uherském Brodě – na místě zůstalo osm obětí.

Operační středisko zlínské policie přijalo 24. 02. 2015 v 12.38 hodin oznámení, že neznámý muž vstoupil do restaurace Družba v Uherském Brodě a bez jakýchkoli příčin zde zahájil střelbu ze střelné zbraně. Na místo byla ihned vyslána hlídka z obvodního oddělení policie v Uherském Brodě, která na místo činu dorazila v 12.47 hodin. Poté, co policisté vstoupili do prostor restaurace, útočník na ně začal pálit ze střelné zbraně.

O chvíli později se na místě před restaurací nacházeli již zdravotníci, kteří vyjeli na pomoc jedné z přeživších obětí, kterou je 37letá žena a které se podařilo se střelným poraněním dostat ven z restaurace a byla převezena k dalšímu ošetření do nemocnice.

Zakročující policisté přivolali posily v podobě speciální pořádkové jednotky, psovodů a zásahové jednotky Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje. Policií

⁴ ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Taktická příprava vstup a pohyb po objektu.* Praha, 2012, s. 5.

byl uzavřen prostor kolem budovy, aby bylo minimalizováno ohrožení obyvatelstva na ulicích a v okolních domech. Policejnímu vyjednávači se podařilo telefonicky zkontaktovat s podezřelou osobou a vyjednávač ve spolupráci s velitelem zásahu se snažili získat bližší informace o celé situaci. Nadále probíhala komunikace s pachatelem a byla vyhodnocována operativní situace. V určitém okamžiku rozhodl velitel zásahu, že situace se vyhrotila natolik, že je třeba vstoupit do objektu a pachatele eliminovat. Zásahová jednotka pak za užití standardních postupů vnikla do objektu. Pachatel, konfrontován s beznadějností své situace, se s největší pravděpodobností sám zastřelil; policisté zásahové jednotky proti pachateli střelnou zbraň nepoužili.

Po propátrání celého objektu bylo zjištěno, že na místě se nenachází další spolupachatelé a z objektu byl vyveden jeden živý nezraněný muž, který se během útoku ukryl ve vedlejších prostorách restaurace. Poté vpustil velitel zásahu na místo zdravotníky ze Zdravotnické záchranné služby Zlínského kraje, kteří se pokusili poskytnout první pomoc osobám, které se nacházely na místě činu. Lékaři však mohli bohužel konstatovat pouze smrt osmi obětí vražedného útoku pachatele a rovněž konstatovali smrt u podezřelého agresora. Obětí se stala 43letá žena a sedm mužů ve věkovém rozpětí od 27 do 66 let.

Celý tragický případ vyšetřují kriminalisté z krajského odboru služby kriminální policie a vyšetřování Krajského ředitelství policie Zlínského kraje pro spáchání zvláště závažného zločinu vražda, který byl spáchán na více osobách. Rychlost, profesionalita a správná taktika zákroku jsou taktéž předmětem šetření odboru vnitřní kontroly zlínského krajského policejního ředitelství.

Pro závažnost této události se do Uherského Brodu dostavilo vedení Krajského ředitelství policie Zlínského kraje a rovněž ministr vnitra Milan Chovanec v doprovodu policejního prezidenta brigádního generála Tomáše Tuhého.

Vzhledem k mimořádnosti tohoto tragického případu bude vyšetřování a úkony s ním související trvat po dobu v řádu týdnů až měsíců. Do vyšetřování jsou zapojeni nejen policisté z Krajského ředitelství policie Zlínského kraje, ale rovněž jiní policejní specialisté a soudní znalci.

V tuto chvíli můžeme konstatovat, že se podle všeho nejednalo o teroristický útok, nýbrž šlo s největší pravděpodobností o zkratkovité jednání agresora, jenž mohl být pod velkým psychickým tlakem. O pachateli pak může uvést, že jde o 63letého muže

z Uherského Brodu, bez trestní minulosti, který byl majitelem zbrojního průkazu a legálně vlastnil dvě krátké střelné zbraně. V průběhu odpoledne a večera policisté a policejní psychologky z týmu pro oběti trestných činů postupně oznámili rodinným příslušníkům obětí tuto tragickou událost.“⁵

1.2 Přehled vybraných právních předpisů a interních předpisů pro řešení mimořádných událostí v České republice

Právní předpisy:

1. Zákon č. 239/2000 sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů;
2. Vyhláška č. 328/2001 sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 sb.;
3. Zákon č. 372/2011 sb., o zdravotnických službách na podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů;
4. Vyhláška č. 101/2012 sb., o podrobnostech obsahu traumatologického plánu poskytovatele jednodenní nebo lůžkové zdravotní péče a postupu při jeho zpracování a projednání;
5. Zákon č. 374/2011 sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění zákona č. 385/2012 sb.,
6. Nařízení vlády č. 148/2012 sb., o stanovení výše úhrady nákladů na připravenost poskytovatele zdravotnické záchranné služby na řešení mimořádných událostí a krizových situací ze státního rozpočtu;
7. Vyhláška č. 240/2012 sb., kterou se provádí zákon o zdravotnické záchranné službě;
8. Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví, ve znění pozdějších předpisů;
9. Zákon č. 273/2008 sb., o policii české republiky, ve znění pozdějších předpisů;
10. Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ POLICIE ČR: *Tragédie v Uherském Brodě* [online]. Zlín, 2015 [cit. 2016-01-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/tragedie-v-uherskem-brode.aspx>

Interní předpisy

11. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 19/2005, kterým se upravuje provozování integrovaného komunikačního a řídicího systému „dispečer maják 158“;
12. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 100/2001, ke kriminalisticko-technické činnosti policie české republiky;
13. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti;
14. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 27/2008, kterým se upravují úkoly policie české republiky při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému;
15. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích;
16. Pokyn generálního ředitele hasičského záchranného sboru české republiky č. 26/2009, kterým se stanoví postup při používání souborů typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu;
17. Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu - Metodický list číslo 11-S, Třídění velkého počtu raněných metodou START.

1.3 Jednání šíleného střelce označená jako mimořádná událost

Jednání šíleného střelce lze označit jako mimořádnou událost. Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů, se jedná o „*Událost nebo situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku živelné pohromy, havárie, nezákonnou činností, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, ohrožením vnitřní bezpečnosti a ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem orgány a složkami bezpečnostního systému podle zvláštních právních předpisů. Pod tímto pojmem je v současných právních předpisech ČR uváděna řada pojmů, jako jsou např. mimořádná situace, nouzová situace, pohroma, katastrofa, havárie*“⁶. Každá mimořádná událost si vyžaduje určitou činnost, kterou se snaží mimořádnou událost eliminovat, zmírnit či odstranit její následky, anebo jí do budoucna předcházet.

⁶ Zákon č. 239 ze dne 28. 6. 2000 o integrovaném záchranném systému. In: Sbirka zákonů České republiky. 2000, částka 73, § 2. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

2 OPATŘENÍ K ELIMINACI ŠÍLENÉHO STŘELCE „AMOK – ÚTOK AKTIVNÍHO STŘELCE“

Vzhledem k současné situaci v dané problematice nejen ve světě, ale zejména v ČR, kdy útoky šílených střelců nejsou ničím ojedinělým, bylo potřebné, aby k zachování bezpečnosti, především ochrany bezpečnosti osob, jejich života a zdraví došlo k vytvoření relevantních opatření, která by mohla adekvátně reagovat na toto jednání. Složky integrovaného záchranného systému (IZS) pak za opory v první kapitole uvedených právních předpisů a interních aktů řízení zpracovali katalog typových činností integrovaného záchranného systému Amok – útok aktivního střelce STČ 14/IZS, který zahrnuje výčet různých činností při zásahu IZS proti šílenému střelci. V tomto typovém plánu činností jsou vymezeny pojmy ve vztahu k provádění zákroku. Předmětem je metodický návod jak postupovat v případě, že dojde k popsané mimořádné události a to od přijetí oznámení až po provedení zásahu policistů, vyžádání dalších složek IZS, organizace zásahu, jeho vedení, taktika, tedy veškeré možné úkony k zajištění bezpečí a obnovy veřejného pořádku. Chronologicky řazené jsou zde úkony, které je třeba provádět a zaznamenávat od počátku oznámení až do ukončení zákroku, včetně odstraňování následků jednání šíleného střelce v podobě např. poskytnutí zdravotní a psychologické péče zraněným, svědkům události a jiným. Jsou zde uvedeny všeobecné informace a pokyny, jimiž by se zasahující policisté pod vedením velitele zásahu měli řídit a měli by tak dosáhnout co nejefektivnějšího výsledku. Neoddiskutovatelný je však ten fakt, že na žádnou konkrétní situaci není vymyšlen scénář, dle něhož by se mělo postupovat a je tak třeba zapojit veškeré své zkušenosti a dovednosti za účelem dosažení zdárného konce. V dalších podkapitolách bude částečně uveden postup při provádění předmětného zákroku od přijetí oznámení o události až po jeho zdárné dokončení. Níže však nejprve popíši, které složky zajišťují IZS a jaké jsou úkoly a poslání. Blíže rozeberu plánovanou pomoc na vyžádání podle § 21 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.

Složky IZS rozdělujeme na složky základní a ostatní. *„IZS je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“*

Základními složkami jsou:

- *Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany;*
- *zdravotnická záchranná služba;*
- *Policie ČR.*

Ostatními složkami IZS jsou:

- *vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;*
- *ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory;*
- *ostatní záchranné sbory;*
- *orgány ochrany veřejného zdraví;*
- *havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;*
- *zařízení civilní ochrany;*
- *neziskové organizace a sdružení občanů;*
- *v době krizových stavů se jimi stávají odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic.*

Hasičský záchranný sbor ČR

Hasičský záchranný sbor je zřízen zákonem č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky. Jeho základním posláním je ochrana života a zdraví obyvatel, majetku před požáry a poskytování pomoci při mimořádných událostech. Jako jednou z hlavních složek IZS je také hlavním koordinátorem tohoto systému. Krom zajišťování činnosti organizace integrovaného záchranného systému předkládá návrhy právních předpisů nebo návrhy změn stávajících dokumentů. Spolupracuje s ostatními složkami IZS. S těmito je oprávněn uzavírat jménem České republiky dohody upravující bližší podmínky a způsobe vzájemné spolupráce.

Jednotky požární ochrany

Jednotky požární ochrany (JPO) mají tyto základní úkoly:

- *provádí požární zásah podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků;*

- provádí záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech;
- plní úkoly na úseku civilní ochrany a ochrany obyvatel.

Druhy jednotek požární ochrany:

- jednotka hasičské záchranného sboru kraje, která je složena z příslušníků HZS určených k výkonu služby na stanicích HZS kraje;
- jednotka HZS podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání;
- jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která je složena s fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání;
- jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří nevykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání;
- vojenská hasičská jednotka, která je složena z vojáků a občanských zaměstnanců a která má postavení podobné jako jednotka hasičského záchranného sboru podniku.

Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba (ZZS) je specializovaným ambulantním zdravotnickým zařízením a zřizují ji kraje. Některá výjezdová stanoviště jsou zřizována právnickými a podnikajícími fyzickými osobami. ZZS poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči, kterou je péče o postižené na místě vzniku jejich úrazu nebo náhlého onemocnění a během jejich dopravy k dalšímu odbornému ošetření a při jejich předání do zdravotnického zařízení.

Základními úkoly ZZS je nepřetržité zabezpečování, organizování a řízení následujících úkolů:

- kvalifikovaný příjem, zpracování a vyhodnocení tísňových výzev a určení nejvhodnějšího způsobu poskytování přednemocniční neodkladné péče;

- poskytování nebo zajištění přednemocniční neodkladné péče na místě vzniku úrazu nebo náhlého onemocnění, při dopravě postiženého a při jeho předávání ve zdravotnickém zařízení odborně způsobilém k poskytování zdravotní péče;
- dopravu raněných, nemocných a rodiček v podmínkách přednemocniční neodkladné péče mezi zdravotnickými zařízeními;
- dopravu související s plněním úkolů transplantačního programu;
- dopravu raněných a nemocných v podmínkách přednemocniční neodkladné péče ze zahraničí do ČR;
- přednemocniční neodkladnou péči při likvidaci zdravotních následků hromadných neštěstí a jiným mimořádných událostí;
- koordinaci součinnosti s praktickými a žurnálními lékaři a s lékařskou službou první pomoci;
- rychlou přepravou odborníků k zabezpečení neodkladné péče do zdravotnických zařízení, která jimi nedisponují, popř. léků, krve a jejich derivátů a biologických materiálů nezbytně potřebných k dalšímu poskytování již zahájené neodkladné péče;
- součinnost s HZS krajů a operačními a informačními středisky IZS.

Policie ČR

Policie ČR je ozbrojeným bezpečnostním sborem, který plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti v rozsahu vymezeném ústavními zákony, zákony a ostatními právními předpisy. Při plnění úkolů spolupracuje s mezinárodními organizacemi a policejními institucemi a bezpečnostními sbory jiných států.

V rámci IZS provádí PČR zejména tyto úkony:

- uzavírá objekty a oblasti, reguluje vstup a opuštění budov a oblastí osobami;
- reguluje dopravu v oblasti mimořádné události;
- šetří okolnosti vzniku mimořádných událostí a objasňuje jejich příčiny;
- plní úkoly v souvislosti s identifikací zemřelých osob;
- chrání movitý a nemovitý majetek v oblasti mimořádné události a zamezuje trestné činnosti;

- *plní další úkoly na základě pokynů velitele zásahu nebo řídicí složky IZS.*⁷

Mezi jeden z důležitých úkonů při činnosti základních složek IZS je uzavírání níže uvedených dohod, kdy podrobněji bude rozebrána **dohoda o plánované pomoci na vyžádání**.

Uzavírání dohod v rámci Integrovaného záchranného systému

V rámci IZS se uzavírají:

- *dohody o plánované pomoci na vyžádání;*
- *dohody o poskytnutí osobní nebo věcné pomoci;*
- *dohody součinnosti složek IZS;*
- *dohody o spolupráci.*

Tyto dohody se uzavírají pro případ, že základní složky IZS nebudou mít dostatek sil a prostředků nebo budou záchranné a likvidační práce vyžadovat zvláštní síly a prostředky potřebné k řešení konkrétní situace. Jsou uzavírané za účelem sestavení poplachového plánu IZS, tzn. Registru možných sil a prostředků a to jak základních a ostatních složek IZS tak i jiných subjektů.

Dohoda o plánované pomoci na vyžádání

Plánovaná pomoc na vyžádání je věcnou (výjimečně osobní) pomocí, kterou poskytují ostatní složky IZS. Od běžné osobní nebo věcné pomoci se odlišuje svou tím, že se předem s nabízeným druhem činností počítá pro využití při určitých typech mimořádné události. Je to z tohoto důvodu, že základních složky IZS nemají potřebné síly a prostředky pro určitý druh činností (např. psy cvičené pro pátrání v troskách), nebo je mají v omezené míře a tak dislokované, že je efektivnější využít v konkrétním místě ostatní složku IZS (např. čluny, vodní záchranné služby, vrtulníky armády ČR). Jde o předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci při provádění záchranných a likvidačních prací ostatními složkami IZS a to:

- *obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností;*

⁷ VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012, s. 53-68. ISBN 978-80-7452-028-0.

- krajskému úřadu;
- Ministerstvu vnitra;
- základním složkám IZS.⁸

K dané problematice IZS jsou uzavírány další písemné dohody, které níže přiblížím.

Dohoda o poskytnutí osobní nebo věcné pomoci

„Tyto dohody uzavírá hasičský záchranný sbor kraje s právníckými nebo fyzickými osobami. Jde především o předem sjednaný způsob a rozsah osobní či věcné pomoci. Součástí dohody jsou podmínky náhrady výdajů a škod při poskytnutí této pomoci při provádění záchranných a likvidačních prací nebo opatření ochrany obyvatelstva. Dohody jsou součástí dokumentace IZS a zahrnují se do územně příslušných poplachových plánů IZS.

Generální ředitelství hasičského záchranného sbor ČR stanovilo pro sjednocující po podobu obou typů dohod pokyn, který je závazný pro HZS krajů. Dohody o plánované pomoci na vyžádání a dohody o poskytnutí osobní nebo věcné pomoci podle tohoto pokynu obsahují:

- identifikační údaje smluvních stran;
- předmět dohody;
- závazky smluvních stran a podmínky jejich plnění;
- ustanovení o náhradách za omezení vlastnického nebo užívacího práva, za poskytnutí osobní a věcné pomoci a za škodu (tzv. ekonomické ujednání);
- ostatní ujednání (podmínky aktualizace dohody, její rozšiřování, časová platnost a podmínky ukončení dohody, počty výtisků a další);
- podpisovou doložku.

Dohody o součinnosti složek integrovaného záchranného systému

Obsahují závazky smluvních stran např. v oblasti dokumentační připravenosti IZS, zpracování typových činností při společném zásahu, včetně plnění závazků

⁸ VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012, s. 55-56. ISBN 978-80-7452-028-0.

vyplývající z těchto typových činností. Tyto dohody jsou součástí dokumentace IZS a zahrnují se do územně příslušných poplachových plánů IZS“ (Tamtéž s. 56 – 57). Struktura těchto dohod je stejná jako u dohod předešlých.

Dohody o spolupráci

„Obsahují závazky smluvních stran například v oblasti havarijního plánování, vědeckovýzkumné či výchovně vzdělávací činnosti, apod. Tyto dohody nesouvisí s poskytnutím pomoci při provádění záchranných a likvidačních prací nebo realizací opatření ochrany obyvatelstva a jako jediné z výše uvedených dohod nejsou součástí dokumentace IZS.

Dohoda uzavřená na republikové úrovni plní funkci:

- *rámcové dohody, závazné pro generální ředitelství HZS ČR a všechny hasičské záchranné sbory krajů, přičemž ty ji dále rozpracovávají do dalších realizačních dohod uzavíraných jak na republikové, tak i krajské úrovni;*
- *realizační dohody, závazné pro generální ředitelství HZS ČR a všechny hasičské záchranné sbory krajů přitom se další realizační dohody na krajské úrovni neuzavírají.*

*Dohody uzavřené na krajské úrovni plní funkci realizační dohody. Centrální evidence **dohod o pomoci na vyžádání** se vede u generálního ředitelství HZS ČR.*⁹

Základní složky integrovaného záchranného systému za účelem optimálního zvládnání mimořádných událostí vytvořila dokumenty zvané „**TYPOVÁ ČINNOST SLOŽEK IZS**“. Jednotlivé zpracované dokumenty se obsahují typické činnostmi, kterými se mají složky IZS řídit, ale slouží i pro metodické vedení těchto složek, stanovují tak obligatorní úkoly, které mají jednotlivé složky plnit a zaznamenávat jejich plnění. V roce 2015 je schváleno 15 platných typových činností.

⁹ VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012, s. 56-57. ISBN 978-80-7452-028-0.

2.1 Činnost při řešení mimořádné události útoku aktivního střelce

Činnosti při řešení mimořádné události lze rozdělit do několika fází.

2.1.1 Rozdělení činností

Jednotlivé činnosti lze rozdělit do těchto fází:

- eliminace šíleného střelce;
- vyžádání součinnosti složek IZS;
- záchranné a likvidační práce v případě zneškodnění střelce nebo střelců;
- psychosociální pomoc osobám, jež byly jednáním střelce postiženy;
- předání zásahu místa orgánům činným v trestním řízení (OČTŘ).

2.1.2 Zvláštnosti doprovázející zásah v prvotní fázi

Zneškodnění střelce je zákrokem, který výhradně provádí PČR, eliminace má nejvyšší prioritu a nesnese odkladu, neboť jak bylo již předem uvedeno, doba trvání útoku, je dle statistik 13 – 15 minut a tudíž je třeba adekvátně na toto zjištění reagovat. Policisté k tomuto účelu využívají veškerých zákonných opatření a postupují jako proti útoku nebezpečného pachatele, přičemž je nevyhnutelné použití služební zbraně a je nutné dbát co největší opatrnosti vůči přítomným osobám.

V prvotní fázi je tedy při přijetí oznámení na tísňovou linku důležité, aby policista přijímající oznámení na integrovaném operačním středisku PČR (operační středisko) převzal řídicí funkci a vyslal hlídku PČR na místo a snažil se při tom zjistit co nejvíce relevantních informací k místu, kde dochází k útoku, jeho poloze, např. na samotě, v hustě zabydlené oblasti, kolik je přítomno osob, které by mohly být přímo na místě ohroženy, ale i v okolí, dále k osobě střelce (útočníka) nebo počtu útočníků, zkrátka zjištění všech informací nutných pro vyhodnocení situace pro první zakročující hlídku PČR, aby mohlo dojít ke zdárnému započetí zákroku. Na místě útoku a to i ze strany osoby, jež danou situaci oznamuje, je třeba počítat s panikou a stresovým chováním. Policista přijímající oznámení musí počítat s možností déle trvajících zásahu, s vysokým nárokem na nasazení sil a prostředků IZS, dále velkého mediálního zájmu a požadavků na psychosociální pomoc.

2.1.3 Zásah na místě a získávání informací

Hlídka PČR, která dorazí na místo zákroku jako první si musí určit velitele, který bude velet až do příjezdu nadřízeného, který poté bude řídit zásah až do jeho ukončení. Hlídka ihned informuje operační středisko o situaci na místě, o skutečnostech, které jsou jí známy a které zjistí vizuálním pozorováním. V této fázi jde zejména o zjištění polohy místa, kde dochází k jednání šíleného střelce, zda jde o budovu, v tomto případě o jakou budovu, její geografickou polohu ve vztahu k okolí, okolním budovám, pohybujícím se osobám, aby mohla být zajištěna bezpečnost nejen pro uvedené případně přítomné osoby, ale i pro zasahující policisty, kteří se jako další dostaví na místo zákroku. Již v případě výjezdu na zákrok by se měli policisté řádně vyzbrojit přidělenými zbraněmi a ochrannými balistickými prostředky a velmi dbát na svou bezpečnost, aby mohli provést zákrok. Zcela zásadní je organizace na místě zásahu.

Obrázek 3: Jak může vypadat policista, který se jako první dostaví na místo zákroku

Zdroj ¹⁰

¹⁰ ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Taktická příprava vstup a pohyb po objektu*. Praha, 2012, s. 6.

Policista v běžném výkonu služby je vybaven pistolí CZ 75 D Compact, dvěma zásobníky po 14 nábojích, obuškem, pouty, slzotvorným prostředkem, balistickou vestou a radiostanicí. Naproti tomu aktivní střelec může mít více zbraní, účinné střelivo, například s řízenou deformací, nebo vojenské střelivo s ocelovým jádrem, dlouhou zbraň, např. samopal vz.58, výbušniny (granáty, apod.), ale může mít také balistickou ochranu.

Obrázek 4: Policisté zásahové jednotky, nebo prvosledových hlídek

Zdroj ¹¹

2.1.4 Organizace na místě zásahu

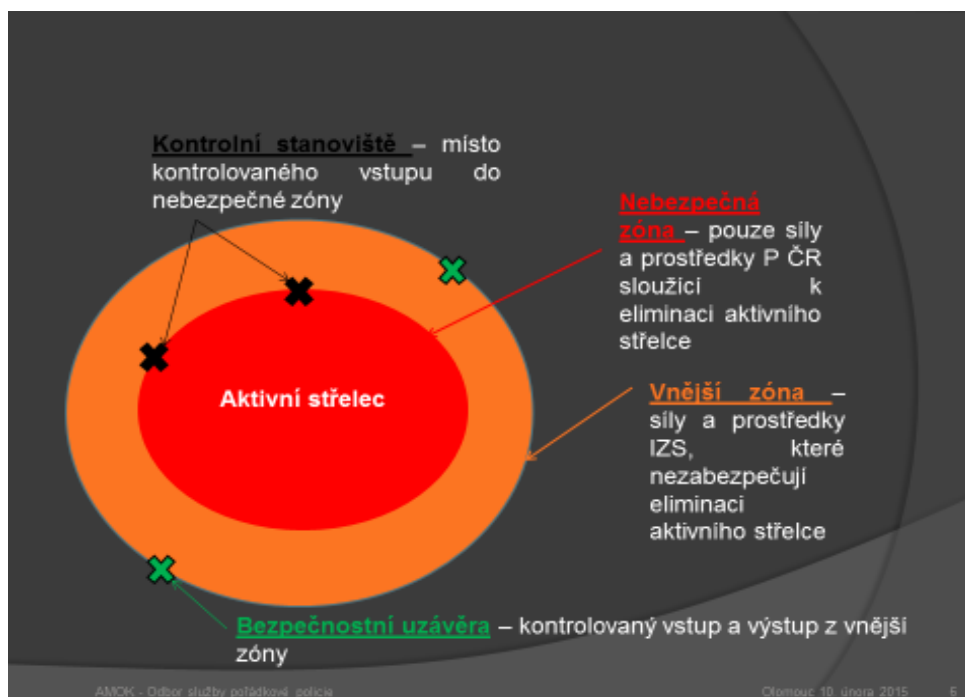
Policisté určí vnější a nebezpečnou zónu. Vnější zónou se rozumí vymezený prostor určený pro velení zásahu, kde se omezuje volný pohyb osob a dopravních prostředků. Je vymezen hranicí, soustřeďují se zde síly a prostředky IZS, které přímo nezabezpečují eliminaci šíleného střelce. Nebezpečná zóna je prostor bezprostředního ohrožení života útokem šíleného střelce, zde se soustřeďují síly a prostředky PČR,

¹¹ ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Taktická příprava vstup a pohyb po objektu.* Praha, 2012, s. 8.

které naopak zabezpečují eliminaci střelce. Vstup do tohoto prostoru povoluje velitel zásahu. Ze situace na místě pak vyplývá, jak velké budou uvedené zóny.

Ve vnější zóně se mimo velitelský prostor zřizují nástupní a týlový prostor složek IZS, stanoviště pro poskytnutí přednemocniční neodkladné péče, stanoviště pro ztotožnění a evakuaci osob, stanoviště pro poskytnutí psychosociální pomoci, stanoviště bezpečnostní uzávěry, což je stanoviště řízeného vstupu a výstupu do a z vnější zóny a dále kontrolní stanoviště pro vstup do nebezpečné zóny.

Obrázek 5: Rozdělení na zóny zákroku

Zdroj ¹²

2.1.5 Činnost Policie České republiky a velitele zásahu

Vzhledem k tomu, že úkolem policistů je zejména eliminace střelce, tito budou v prvních fázích zásahu v nebezpečné zóně. Další hlídka PČR, zejména tedy jeden z policistů zůstane u služebního vozidla, v bezpečném prostoru a se zapnutým světelným výstražným znamením, kterým je služební vozidlo PČR vybaveno a komunikuje s hlídkou provádějící zákrok a s operačním střediskem, kterému podává veškeré

¹² ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Taktická příprava vstup a pohyb po objektu*. Praha, 2012, s. 2.

informace o situaci na místě do doby příjezdu nadřízeného, který následně velení zásahu převezme. Policista, jež v prvotní fázi velel zákroku, by se měl dále účastnit tohoto zákroku po boku jeho nového velitele a podílet se na řízení, neboť je od prvopočátku na místě a je mu známa celá situace na místě.

Velitel zákroku by měl dále určit velitele zásahu složek IZS a případně si vytvořit řídicí štáb. Od okamžiku, kdy je na místě dostatek prostředků pro provedení zákroku a odstranění jeho následků, vydává rozkazy technickému, materiálnímu a logistickému zabezpečení pro dosažení účelu zásahu. Konají se veškeré možné úkony uvedené v souboru typových činností Amok – aktivní střelec, které se zaznamenávají do listu velitele zásahu složek IZS, listu operačního střediska složek IZS, listu PČR. Uvedené listy slouží i jako pomůcka pro splnění nezbytných úkonů a jejich zaznamenání. Složky IZS jako Hasičský záchranný sbor (HZS), Zdravotnická záchranná služba (ZZS), Jednotky požární ochrany (JPO) konají úkony vyplývající ze své podstaty, pro niž byly zřízeny. Velitel zásahu však zejména zjišťuje situaci na místě působení šíleného střelce a koordinuje zásah policistů. Zjišťuje informaci o počtu střelců, o pohybu po místě a konání, snaží se zjistit jeho totožnost za účelem zjištění veškerých možných informací k jeho případnému motivu, jeho ozbrojení, vyzbrojení, znalosti terénu atd. Na místo je dále vyžádána speciální policejní skupina, kterou je zásahová jednotka PČR, která je vycvičena na zásah proti nebezpečným pachatelům. Vzhledem k tomu, že tyto jednotky jsou zřizovány pouze při krajských ředitelstvích PČR, ne však u všech a útok střelce dle statistik trvá pouze několik minut, je třeba, aby zákrok proti pachateli provedli policisté vykonávající službu v dané lokalitě.

2.1.6 Zákrok policistů proti šílenému střelci první hlídkou

Jak již bylo výše uvedeno, zásah proti šílenému střelci, je především v prvotní fázi na policistech, kteří se na místo dostaví jako první. Jedná se o tzv. prvosledovou hlídku. Policisté se již na místo dostaví vyzbrojeni a vystrojeni dle jejich přiděleného vybavení, tedy střelnou zbraní a balistickou ochranou, kterou je neprůstřelná vesta, případně přilba, balistický štít. Musí být zřetelně označeni nápisem POLICIE pro případnou budoucí identifikaci na místě a zajištění přehlednosti pro další hlídky, jež se na místo dostaví. V případě, že je hlídka vyzbrojena i dlouhou střelnou zbraní, vezme i tuto zbraň, která je nabytá. Samozřejmostí je, že osobní zbraň je v případě příjezdu na místo rovněž nabitá,

se zasunutým nábojem v nábojové komoře, připravena k okamžitému použití. Vozidlo ponechá hlídka takticky na místě, kde jej bude moci bezpečně opustit. Důležitou součástí zakročující hlídky je i radiostanice, jíž policisté předávají následné informace operačnímu středisku stran všech možných informací, které budou následně využity pro zákrok. Je tedy důležitá komunikace a vzájemné předávání informací. Dále je z taktického hlediska velmi důležité, aby policisté neměli zapnuté vyzvánění na vysílače nebo mobilním telefonu, které by mohlo v průběhu zákroku vyrazit jejich pozici a tím je ohrozit na životě. Po zjištění veškerých dosažitelných informací a jejich předání operačnímu středisku, vyžádání posil, je pak stejně důležité nahlášení započetí zákroku proti střelci.

V případě zákroku proti pachateli, je důležitá zvolená taktika, v závislosti na jakém místě se proti pachateli zakročuje. Např. budova, veřejné prostranství. Zde následně rozhodují další faktory. Jak je budova stavěná, respektive její velikost. Ve volném prostranství pak členitost terénu atd. Dalším faktorem je pohyb osob, na těchto místech, které jsou přímo ohroženy a jsou objektem zájmu šíleného střelce, nebo které se objektem mohou stát zcela náhodně. Je třeba zdůraznit, že v případě, že se hlídka rozhodne, že provede zákrok, je nezbytné, aby byla nejméně dvoučlenná. Čím je však policistů více tím, je taktika zákroku snadnější. Je důležité, aby ze strany policistů docházelo k vykrývání všech prostorů, střelba by měla být vedena pouze při vizuálním kontaktu s pachatelem, neboť policisté musí přistupovat racionálně ke spotřebě munice, poněvadž policista v běžném výkonu služby není vyzbrojen žádnou další střelnou zbraní a má celkem 28 nábojů. Dále je nutné, aby v případě kontaktu s ohroženými osobami tyto následně odesílali do prostor bezpečných, které již předtím hlídka zkontrolovala. Hlídka by měla postupovat proti směru prchajících osob dle sluchového vjemu, při verbálních projevech pachatele. Snažit se dále od prchajících osob zjistit všechny možné informace o střelci, případně jejich počtu, pokud je jich více. Snažit se zjistit jejich vyzbrojení, případné důvody útoku, či možné požadavky. Hlídka takto postupuje celým prostorem, kde zákrok provádí, až do eliminace pachatele. Může pachatele zneškodnit dvěma způsoby. Při jeho vzdání se, a to jeho spoutáním a odzbrojením dle platných postupů, nebo použitím střelné zbraně.

Je třeba zdůraznit, že hlídka, která se dostavila první na místo, resp. její velitel, velí policejnímu zákroku až do doby, než je rozhodnuto o změně velení.

V tomto případě je nutné uvést, že další hlídky, které se na místo dostaví, za účelem provedení zákroku, jsou pod velením prvně určeného velitele, dokud nepředá velení nadřízenému. Tyto hlídky se rovněž podílejí na možné eliminaci pachatele a společně provádí zákrok s první hlídkou. Další hlídky se pak postupně připojují. V případě, že není dokončen zákrok po příjezdu zásahové jednotky, tato se začne podílet na zadržení pachatele.

Je důležité, aby policisté nepodceňovali situaci. Na základě informací z místa útoku jsou aktivovány operačním střediskem síly a prostředky nejen krajského ředitelství, ale cestou operačního střediska policejního prezidia jsou aktivovány i zásahové jednotky, útvar rychlého nasazení, vyjednávači a další síly a prostředky. Na místo je vyslán vrtulník letecké služby k monitorování celé situace, popř. k přepravě policistů zásahové jednotky PČR. Po celou dobu zákroku je nutné předávat operačnímu středisku informace o situaci na místě. Každý detail může být rozhodující. Díky těmto zprávám mohou být všechny složky vyslané na místo již cestou průběžně informovány o vývoji situace a podle toho se na zákrok připravovat.

2.1.7 S čím se může policista na místě zásahu setkat

V době zásahu se policisté mohou setkat s pohledem na mrtvé lidi, těžce zraněné, dospělé i děti, množství krve, křik, pláč, nařikání, zmatek, utíkající lidé, i chaos. Může zde být například oheň, dým, voda z automatického hasícího systému, ohlušující střelba z neznámého místa nejen na ohrožené osoby, ale i na policisty. V daném případě se jedná o velmi stresující a náročnou činnost, na kterou se zřídka kdy, bez čárky dá připravit tréninkem a je na každém jak se s takovou situací vyrovná. Policista pak jde do zákroku s vědomím, že může být a v daném případě zcela jistě bude ohroženo nejen jeho zdraví, ale zejména jeho život. Proto je potřeba k provedení zákroku přistupovat co nejzodpovědněji, aby zbytečně nepřibývalo zraněných či dokonce mrtvých. Policista se dále v průběhu zákroku může dostat do situace, kdy je zraněn nebo zastřelen jeho kolega. Tato situace je velmi stresující a nemusí se obejít bez následné psychosociální pomoci, která bude poskytována i obětem šíleného střelce, pokud útok přežijí.

Obrázek 6: Přímá konfrontace s pachatelem na místě zásahu

Zdroj ¹³

2.1.8 Shrnutí důvodu vytvoření typového plánu Amok

Je třeba uvést, že daný katalogový soubor typové činnosti byl vytvořen za účelem usnadnění a metodického vedení složek IZS při reakci na mimořádnou událost spočívající v útoku šíleného střelce vůči jednomu ze základních lidských práv a to právu na život ať už je motiv tohoto jednání pachatele jakýkoli. Dokument slouží nejen pro pomoc v okamžiku této nastalé situace, ale i pro výcvik složek IZS, zejména PČR. Za využití dalších metodických materiálů je přínosem pro výcvik stran postupů, bezpečnosti, možnosti dalších opatření a spolupráce s ostatními složkami IZS. Materiál by měl pomoci zlepšit výcvik a zvýšit připravenost policistů v přímé úměře s kvalitním technickým a materiálovým vybavením.

V této podkapitole je důležité zmínit i tu skutečnost, že PČR na počátku roku 2015 zareagovala na událost v Uherském Brodu a mnohem více se dané problematice začala věnovat. Byť typový plán Amok byl vytvořen již v roce 2014, nedošlo k jeho řádné

¹³ ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Taktická příprava vstup a pohyb po objektu*. Praha, 2012, s. 11.

aplikaci při zákroku v Uherském Brodu, kdy policisté nebyli zcela zjevně řádně vycvičeni a nedokázali tak aplikovat uvedený systém v praxi. Toto jim však zcela jistě nelze klást za vinu, jednalo se pravděpodobně o systémové pochybení. Případné nedostatky a vyhodnocení tohoto zákroku dosud nebylo zveřejněno. Je tedy více než zřejmé, že PČR v tomto ohledu nekonala, jak by měla, kdy do té doby absentovalo nastavení systému výcviku a rovněž i materiálové vybavení.

3 VÝCVIK POLICISTŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Pokud má být vytvoření předem uvedeného plánu typových činností jedním z několika faktorů úspěšného zvládnutí mimořádné události spočívající v útoku aktivního střelce, je třeba, aby zákrok prováděli policisté, kteří jsou dostatečně psychicky, fyzicky, materiálně vybaveni a hlavně adekvátně vycvičeni. Je tedy nutné, aby policisté splňovali, nebo je alespoň předpoklad, že splní tyto požadavky:

- dobrá fyzická kondice;
- dobrá psychická odolnost;
- zvládání krizových situací v případě kontaktu s pachatelem;
- zvládání krizových situací v případě kontaktu se zraněnou osobou;
- znalost poskytnutí první pomoci;
- zvládnutí taktiky služebních zákroků v budovách.

Fyzická kondice

Je z principu ve vztahu k výkonu práce policisty nutností, neboť policista se může dostat do jakékoli situace, při níž je dobrá fyzická kondice zcela zásadní. Například u použití donucovacích prostředků, nebo při záchraně lidského života, ochraně majetku a veřejného pořádku i v případě živelné pohromy.

Psychická odolnost

Ta je samozřejmě závislá na každé osobnosti jedince a zvyšovat se dá určitým tréninkem a je ovlivněna i dosaženými zkušenostmi. Ne každý však může být odolný vůči situaci, kdy se na něho střílí, kdy tato situace se dost dobře trénovat nedá. Psychická náročnost při zákroku proti aktivnímu střelci je největším a nejdůležitějším prvkem, který působí na zakročující policisty. Policista je vystaven obrovskému psychickému tlaku. Jeho prvotním úkolem je zabránit dalšímu útoku nebezpečného pachatele a přitom čelit velkému tlaku dalších osob, které jsou na místě a jejichž chování může být nepředvídatelné. Dále se zde mohou nacházet zranění volající o pomoc, sténající a také osoby nejevící známky života. Prostor, kterým se policista pohybuje, může být neosvětlený, zadýmený nebo zasažený ohněm.

Zvládání krizových situací v případě kontaktu s pachatelem

Vhodnou komunikací se policista může vyvarovat různých negativních a nechtěných situací, kdy s pachatelem na straně jedné je třeba jednat rázně, aby ve verbálním kontaktu policista vystupoval sebevědomě a nedal pachateli žádnou možnost převzít iniciativu. Dále aby pachatele přesvědčil k upuštění od svého jednání, zjistil jeho rozpoložení, zkrátka, aby odvedl pozornost pachatele od svého prvotního záměru a přispěl tak k jeho eliminaci.

Zvládání krizových situací v případě kontaktu se zraněnou osobou

Je stejně důležitá jako komunikace s pachatelem. Naopak u poškozeného je však třeba vzbudit pocit bezpečí, informace o záchraně či pomoci a následné pomoci.

Znalost poskytnutí první pomoci

U policisty se předpokládá znalost poskytnutí první pomoci, která plyne z jeho povolání. Je osobou, která má chránit mj. život a zdraví. Znalost první pomoci se pak dá předpokládat a považovat za nutnost. Pomoc může potřebovat nejen oběť, ale v případě zranění i kolega.

Zvládnutí taktiky služebních zákroků v budovách

Vzhledem k tomu, že policisté se nejen při zákroku proti šílenému střelci mohou dostat do situace, kde je třeba provést zákrok v budově, je třeba, aby tuto situaci zvládali běžně. Je třeba znát zásady pro tyto činnosti, které jsou předmětem metodiky, kterou police využívá při výcviku v teoretické rovině, ale i k praktickým nácvikům.

3.1 Interní předpis k provádění služební přípravy policistů

Služební příprava PČR se řídí interním právním předpisem, kterým je Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4/2009, o provádění služební přípravy příslušníků PČR. Níže je uvedena citace výňatku z tohoto předpisu, kde je uvedeno k jakému účelu slouží a co jej jím cílem a obsahem.

- (1) „*Služební příprava je příprava určená k soustavnému získávání, udržování a prohlubování odborné způsobilosti potřebné pro výkon služby a zastávaného služebního místa.*“

(2) *Služební příprava navazuje na předcházející kvalifikační přípravu.*

(3) *Služební příprava je rozlišována:*

- a) *obsahově podle rozsahu oprávnění a povinností policisty vyplývajících obecně ze služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru, podle profilových činností jednotlivých služeb Policie České republiky (dále jen „policie“) nebo podle rozsahu oprávnění a povinností policisty vyplývajících z konkrétních služebních činností;*
- b) *organizačně na centrálně nebo decentralizovaně plánovanou a realizovanou;*
- c) *podle forem a metod realizace (školení, kurzy, odborné stáže, semináře, instrukčně metodická zaměstnání, výcvik, studijní pobyty, samostudium atd.).*

(4) *Druhy služební přípravy:*

- a) *všeobecná služební příprava, která je určena k upevňování, rozšiřování a prohlubování kompetencí policistů, potřebných pro plnění služebních úkolů, vyplývajících obecně ze služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru bez ohledu na služební zařazení;*
- b) *služební tělesná, střelecká a taktická příprava, která je zaměřena na získání a rozvíjení znalostí, praktických dovedností a pohybových schopností potřebných pro výkon služby;*
- c) *služební příprava ve vztahu ke služebnímu místu, která je zaměřena na upevňování, rozšiřování a prohlubování odbornosti v souladu s náplní služebních činností, rozsahem oprávnění a povinnostmi policisty, vyplývající z konkrétního služebního místa;*
- d) *služební příprava ve vztahu k případům, která je zaměřena na typizované případy budoucího nasazení, využívající vyhodnocení získaných zkušeností a poznatků z předchozích případů;*
- e) *služební příprava, integrující právní, psychologické, technické a taktické aspekty možných policejních zásahů do komplexního výcviku na speciálně vybaveném výcvikovém pracovišti (integrováný výcvik policistů).*

(5) *Služební příprava je součástí výkonu služby a zúčastňují se jí všichni policisté, není-li dále stanoveno jinak. Každý policista je povinen plnit úkoly stanovené v oblasti služební přípravy.*

Cíl a obsah služební přípravy

- (1) Cílem služební přípravy je osvojení, udržení a prohloubení základních znalostí, schopností a praktických dovedností potřebných pro kvalitní a bezpečný výkon služby.*
- (2) Cíle služební přípravy pro jednotlivé skupiny služební přípravy jsou uvedeny v příloze č. 1 k tomuto závaznému pokynu.*
- (3) Rámcový obsah služební přípravy podle jednotlivých oblastí (příloha č. 2 k tomuto závaznému pokynu) slouží jako podklad pro výběr aktuálních výcvikových témat pro daný výcvikový rok. Na základě cílů služební přípravy stanovené pro jednotlivé skupiny služební přípravy a s přihlédnutím k charakteru úkolů plněných policisty zařazenými na útvaru policie stanoví ředitel útvaru policie interním aktem řízení konkrétní obsah služební přípravy pro jednotlivé skupiny služební přípravy formou prováděcího plánu služební přípravy na výcvikový rok (dále jen „prováděcí plán“).*
- (4) Součástí služební přípravy jsou prověrky, které odpovídají cílům služební přípravy.¹⁴*

3.2 Výcvik ve vztahu k problematice šíleného střelce

K této problematice výcviku policistů byla Odborem vzdělávání Policejního prezidia PČR vypracována v roce 2012 metodická příručka, kde je chronologicky popsána daná problematika. Příručka slouží instruktorům služební přípravy a učitelům policejních škol při výuce a výcviku policistů zaměřeném na řešení problematiky služebného zákroku proti aktivnímu střelci. Důvodem jejího zpracování byla absence dané výcvikové metodiky v ČR vzhledem k útokům nejen v zahraničí, ale i v ČR, kdy stále častěji dochází k případům této závažné trestné činnosti s vysokým počtem obětí. Z hlediska především taktiky zákroku, se jedná o mimořádně obtížnou činnost a vyvstala tedy nutnost policisty tuto činnost naučit pro případné využití v praxi.

Metodika obsahuje všechny známé základní informace uvedené v první kapitole této práce. A to, kdo je aktivní střelec, koho se v prvé řadě zásah proti aktivnímu střelci

¹⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 z roku 2009 o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky, s. 4-6.

týká, s čím se na místě zásahu policista setká, nejčastější motivy aktivních střelců, nejčastější místa útoků aktivního střelce, počet útoků v období 1966 – 2010, nejznámější útoky aktivních střelců, případ aktivního střelce v ČR, nejvážnější případ aktivního střelce na světě a policista versus aktivní střelec stran vyzbrojení, kdy je uvedeno, že policista bude vyzbrojen dle základního vyzbrojení, zatímco střelec může mít jakékoli zbraně s velkým počtem munice.

Dále obsahuje standardní operační postup, kterým by se zakročující policisté měli řídit, aby dospěli k co možná nejefektivnějšímu výsledku zákroku. Do standardního operačního postupu pak patří příjezd na místo, eliminace, taktické formace, popis v případě tzv. barikádové situace, postup poté co byl pachatel zneškodněn, evakuaci osob a stav po zákroku.

3.3 Materiálové vybavení Policie České republiky

Aby mohl být zákrok proti aktivnímu střelci účinný, je nutné, aby policisté byli adekvátně vybaveni. Z daného důvodu jsou hlídky PČR vybaveny balistickými vestami, moderními radiokomunikačními prostředky, dalšími střelnými zbraněmi mimo základní výzbroj policistů. Tyto zbraně jsou účinnější i na větší vzdálenosti. Jedná se například o samopaly či brokovnice. K tomuto je však nutné poznamenat, že k dovybavení policistů těmito technickými prostředky docházelo, alespoň v menších městech, až po událostech v Uherském Brodu, přesněji řečeno, policie v menších městech nebyly takto vybaveny. Příslušníci PČR měli k dispozici neprůstřelné vesty a klasické krátké zbraně, které jim byly přiděleny při nástupu k policii. Ve větších městech, zejména tedy krajských a hlavních městě jsou speciální policejní jednotky tzv. prvního zásahu, které jsou důkladněji cvičeny, než běžní policisté ve výkonu služby. Právě tyto jednotky jsou určeny na prvotní zákroky proti pachatelům a bývají tak ve většině případů jako první na místě takovýchto událostí. V menších městech však tyto jednotky nejsou a tudíž břemeno těchto zákroků leží především na běžných policistech se základním výcvikem.

Ve věci však nastal v roce 2015 zcela zásadní posun, kdy došlo k vybavení výše uvedenými speciálními prostředky na všech služebnách PČR. Dnes se dá konstatovat, že takřka každý policista již má svou balistickou vestu. Speciální zbraně jako brokovnice a samopaly jsou součástí vybavení tzv. prvosledových hlídek, které byly na územních

odborech policie (dříve okresních ředitelství) a dalších organizačních člancích PČR, bez čárky zřízeny. (Pro přehled, ve vztahu k základním policejním činnostem jsou pod policejním prezidiem PČR nižší organizační články, kterými jsou krajská ředitelství, kdy každé krajské ředitelství je následně rozděleno na územní odbory. Pod územní odbory pak spadají jednotlivá obvodní oddělení, tedy základní útvary. Z pohledu laika se jedná o policejní oddělení, s jejichž policisty se člověk běžně setkává a kteří nejprve s občanem řeší jeho potřeby. Proto se nejen v této práci označuje obvodní oddělení za základní útvar PČR). Do uvedených prvosledových hlídek jsou zařazeni policisté, kteří jsou součástí pořádkových jednotek PČR. Tyto pořádkové jednotky, jak už z názvu vyplývá, slouží k nastolení veřejného pořádku. Zásahují zejména při velkých sportovních, ale i kulturních akcích, při narušení veřejného pořádku, při konání politických mítinků a demonstrací. Slouží však i k pátracím akcím po pohřešovaných osobách, pomáhají při mimořádných událostech, jako jsou povodně, požáry, různé havárie, při evakuaci ohrožených osob. Zde je rovněž důležité poznamenat, že pořádkové jednotky bývají zřizovány v rámci jednotlivých krajských ředitelství PČR. Některá krajská ředitelství však mají tzv. stálou pořádkovou jednotku, kdy policisté zařazení v této jednotce vykonávají činnost pouze v této jednotce. Ale jsou i krajská ředitelství, která mají pořádkové jednotky zřízeny, ale tyto jsou složeny z policistů jednotlivých územních odborů a z tohoto plyne i obvodních oddělení. Vykonávají pak stejnou činnost, ovšem na „úkor“ činností v rámci obvodního oddělení.

Shrnutí

Policista ve stálé pořádkové jednotce se věnuje výcviku pro uvedené typologické činnosti, má dostatek času na výcvik, fyzickou přípravu, odborné zdokonalování v rámci svého zařazení.

Policista je zařazený v pořádkové jednotce a je dále policistou obvodního oddělení, je využíván pro konkrétní policejní akce – opatření a musí vykonávat ještě běžné policejní činnosti v rámci svých mateřských útvarů. Je tak zřejmé, že postavení těchto policistů je naprosto odlišné a to jak ve vztahu k přípravě, výcviku, tak i své náplni práce, která je v tomto případě širší než u policistů pořádkových jednotek. Policista obvodního oddělení je tak zařazen a využíván pro úkoly pořádkové jednotky zcela jednoznačně na úkor jeho běžné činnosti. Musí být však rovněž náležitě vycvičen a tudíž i čas strávený při výcviku (tento je u policistů pořádkových jednotek složených z policistů

obvodních oddělení častější než u policistů obvodních oddělení, kteří v pořádkové jednotce nejsou zařazeni). Tudiž opět „chybí“ na své pozici v rámci obvodního oddělení a musí být nahrazováni svými kolegy. Z toho plyne, že pak můžou chybět při běžném výkonu služby. Je tedy patrné, že by bylo na zváženu, vytvoření stálých pořádkových jednotek v rámci každého krajského ředitelství PČR, kdy z těchto řad by se rekrutovali policisté určení do prvosledových hlídek. Jak je z obsahu této práce patrné, nejčastěji zákrok proti aktivnímu střelci zahájí v první fázi běžná policejní hlídka, popř. prvosledová hlídka. Až s odstupem času se může dostavit zásahová jednotka PČR. Protože však není zřízena u každého krajského ředitelství, nemůže být na místě v čase, který je nezbytný k provedení prvotního zákroku. K této problematice je možné citovat článek uveřejněný na webových stránkách ČTK – České noviny.cz.

“Podle policejního prezidenta Tomáše Tuhého není potřeba, aby každý tuzemský kraj měl svoji vlastní zásahovou jednotku. Po nedávné tragédii v Uherském Brodu, ale chce posílit takzvané prvosledové hlídky, které by při podobných situacích byly na místě do deseti až patnácti minut.

Zásahové jednotky jsou v osmi krajích. Nejsou například právě ve Zlínském kraji, kam při tragédii v restauraci Družba přijela pomáhat brněnská "zásahovka". "Momentálně necítíme potřebu, aby vznikaly zásahové jednotky ve všech krajských ředitelstvích," řekl Tuhý.

Policejní prezident chce, aby měl každý územní odbor policie dvě prvosledové hlídky. "Je to věc, která bude trvat delší dobu, a to jenom za předpokladu, že vláda navýší početní stavy a budeme moci školit policisty v této problematice," uvedl.

Ministr vnitra Milan Chovanec doplnil, že je potřeba, aby hlídky byly vybaveny neprůstřelnými vestami a dlouhými zbraněmi, jako jsou samopaly a brokovnice. Vyjít by to mělo na několik milionů korun. Speciální zásahové jednotky by si podle něj zasloužily i velkokapacitní transportní vrtulník. Nyní dokážou přepravit jen sedm vyzbrojených členů "zásahovky" a větší vrtulník si musejí půjčit od armády. "Naší ambicí je koupit několik velkokapacitních helikoptér, vedeme debatu o jejich počtu," dodal Chovanec.

Ministr plánuje, že do policejních řad v příštích pěti letech přijde 4000 nových policistů. Nyní jich u police slouží zhruba 40.000. "Primárně nám jde o policisty do ulic," podotkl. Do dvou týdnů až měsíce chce předložit analýzu situace ohledně počtu policistů

a pak chce zahájit debatu uvnitř vládní koalice. Plánuje v příštích letech i zvýšit rozpočet ministerstva o čtyři až pět miliard korun, aby se dostal na úroveň z roku 2010.

Policie po tragédii v Uherském Brodu přezkoumává metodiku výcviku policistů a zhruba za měsíc by mohlo být známé, jaká budou přijata opatření ke zlepšení situace. "Je potřeba, aby se policie zamyslela nad systémem školení," dodal Chovanec.

Tuhý již dříve uvedl, že předloni měli policisté ve všech krajích cvičení, které bylo reakcí na útok norského pravicového extrémisty Anderse Breivika. Ten v centru Osla v roce 2011 zabil 77 lidí. Případ z Uherského Brodu ale podle něj byl typově jiný.

Podle Chovance se také bude dál řešit komunikace s obcemi a kraji při krizových situacích. "Hledáme co nejlepší model, aby se ta informovanost zlepšila," řekl. Na základě úkolů od bezpečnostní rady státu se také ministerstvo vnitra zabývá případnou změnou legislativy při získávání zbrojních průkazů. Výsledky by chtěl ministr mít do poloviny letošního roku.

Případné změny by podle Chovance neměly šikanovat poctivé držitele zbrojních průkazů. Zvažuje se například, jestli do registru zbraní budou moci nahlížet lékaři nebo obce. Další možnou změnou je to, že by policie mohla vstoupit do obydlí občana, který přišel o právo vlastnit zbraň. Nyní takovou možnost nemá.¹⁵

Poněvadž k útokům aktivního střelce dochází ve většině případů na místech s velkou hustotou pohybu osob, kdy se jedná o školská zařízení, úřady, banky, nemocniční zařízení, nákupní centra, PČR si vyžádala od těchto institucí plány budov. Ty by následně měly sloužit nejen zakročujícím policistům k provedení samotného zákroku s cílem zneškodnit pachatele, ale i veliteli samotného zásahu pro případné řešení otázky dalších nutných úkonů na místě. Rovněž jde využívat mapy území, kde se objekty nachází a to pro zajištění určení bezpečné zóny, přístupových cest pro složky IZS.¹⁶

3.4 Výcvik prvosledových hlídek

Poněvadž členy prvosledových hlídek jsou především členové pořádkových jednotek, kdy výcvik pořádkových jednotek je fyzicky i psychicky náročný, je

¹⁵ ČTK. *ČeskéNoviny.cz: Zásahové jednotky ve všech krajích nejsou potřeba, míní Tuhý.* [online]. 2015 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://m.ceskenoviny.cz/nejnovejsi/zpravy/zasahove-jednotky-ve-vsech-krajich-nejsou-potreba-mini-tuhy/1199218>

¹⁶ ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Amok (zákrok proti aktivnímu střelci).* Praha, 2012, s. 3-10.

předpoklad, že policista určený do prvosledové hlídky splňuje parametry, aby mohl zdárně vykonávat i tuto činnost. Součástí výcviku prvosledových hlídek, který probíhá čtyřikrát měsíčně je i nácvik taktických postupů při zadržování pachatele na veřejných prostranstvích, ve vozidle, v budovách atd. Výcvik je rozšířen i na střeleckou přípravu, kde se policisté učí používat speciální zbraně a i v této oblasti si zdokonalují své dovednosti, aby mohli adekvátně reagovat. Při následných zákrocích mohou aplikovat i zkušenosti získané z výcviku pořádkové jednotky. Výkon služby prvosledových hlídek je nepřetržitý, kdy dvoučlenná hlídka policistů vybavená shora uvedeným vybavením s přiděleným služebním dopravním prostředkem vykonává službu v rámci určitých teritorií, aby v případě nastalého incidentu mohla včas a adekvátně zakročit a započít zákrok proti šílenému střelci.

Obrázek 7: Výcvik hlídek na zákrok proti aktivnímu střelci v budově

Zdroj¹⁷

3.5 Provedení zákroků v minulosti a nyní

Standardní operační postup dříve:

- přijetí oznámení;

¹⁷ ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Taktická příprava vstup a pohyb po objektu*. Praha, 2012, s. 9.

- prověření policejní hlídky na místě incidentu;
- uzávěra vytvoření perimetru a zajištění vstupů do budovy;
- hlásná služba;
- vyžádání speciálních jednotek;
- předání informací;
- **zákrok speciálních jednotek – standardní operační postup (SOP);**
- evakuace;
- pomoc.

Standardní operační postup nyní:

- přijetí oznámení;
- **první hlídky na místě provádí zákrok;**
- uzávěra vytvoření perimetru a zajištění vstupů do budovy
 - rychlá varianta;
 - pomalá varianta;
- vyžádání speciálních jednotek;
- uzávěra;
- předání informací;
- zákrok speciálních jednotek – SOP;
- evakuace;
- pomoc.

KLADY:

- zkrácení doby zákroku na minimum, kdy ze statistik vyplývá, že rozhodujících je prvních 10-15 minut.

ZÁPORY:

- náročnější na koordinaci (členité budovy, informace pouze po rádiu, příjezd hlídek v rozdílném čase);
- vyšší nároky na materiální vybavení, ochranné prostředky a zbraně;
- složitější systém výcviku.

3.6 Cvičení postupů a činností složek Integrovaného záchranného systému v souladu s katalogem typových činností č. 14 „AMOK“ – zákrok proti aktivnímu střelci.

V dalších odstavcích je prakticky vymezeno cvičení policistů pro případnou mimořádnou událost AMOK – zákrok proti aktivnímu střelci včetně jeho rozvržení, kdy není konkrétně uvedeno, kterého konkrétního policejního útvaru se týká, nejsou zde ani uvedena konkrétní jména. Především je třeba uvést, že uvedená cvičení by měla v rámci každého územního odboru proběhnout minimálně dvakrát ročně, řádně být vyhodnocena a to jak po kladné stránce tak i té záporné, aby mohla být do budoucna přijata náležitá opatření.

Účel zamětnání

Taktické zamětnání bude provedeno v souladu s rozkazem příslušného služebního funkcionáře policie. Toto zamětnání slouží k praktickému procvičení postupů a činností složek IZS v souladu s katalogem typovým činností č. 14 „Amok“ – zákrok proti aktivnímu střelci. Součástí zamětnání je procvičení postupů složek IZS při mimořádné události, při níž došlo k násilnému útoku ozbrojenou osobou vůči jiným osobám s následkem zranění nebo smrti. Zamětnání také slouží k organizaci a řízení taktických postupů v terénu, procvičení komunikace a schopnosti koordinovat společnou činnost základních a ostatních složek IZS.

Cíl zamětnání

Procvičit součinnost základních složek při společném řešení mimořádné události, při níž došlo k násilnému útoku ozbrojenou osobou vůči jiným osobám s následkem zranění nebo smrti, prověřit schopnost získání relevantních informací o vzniku mimořádné události a případném pohybu pachatele, prověřit příjezd hlídek a jejich činnost na místě, včetně výstroje a výzbroje, koordinace řízení složek, průzkum terénu, sektoru nebo úseku, eliminace aktivního střelce, vyžádání součinnosti složek IZS v rámci eliminace aktivního střelce, procvičit koordinaci záchranných prací, zajištění a zabránění vstupu nepovolaným osobám na místo mimořádné události, předání místa zásahu orgánům činným v trestním řízení.

Místo provedení zamětnání:

- určené místo, dle konkrétní situace, jež má být procvičena. Dle způsobu útoku a místa, kde k němu dochází, se může situace lišit.

Termín provedení zamětnání:

- datum: zde se uvede konkrétní datum;
- zahájení cvičení: zde se uvede čas.

Zúčastněné složky:

- Policie České republiky, konkrétní článek PČR, může být Územní odbor, nebo krajské ředitelství;
- Policie České republiky, integrované operační středisko;
- Policie České republiky, odbor služby pořádkové policie;
- Policie České republiky, oddělení služební přípravy;
- zdravotnická služba – Český červený kříž;
- hasičský záchranný sbor dle místa cvičení;
- zdravotnická záchranná služba pro daný kraj.

Organizační zabezpečení zamětnání:

- vedoucí zamětnání: konkrétní policista dle služebního zařazení s příplatkem za vedení;
- přípravná skupina: policisté zodpovědní za přípravu cvičení a nastolení reálné situace;
- hodnotící skupina: zde se uvádí vedoucí pracovník, určený pracovník Odboru služby pořádkové policie, určený pracovník oddělení služební přípravy, členové zúčastněných složek.

Logistika:

- odpovědné osoby za logistické zabezpečení.

Způsob provedení zamětnání

Praktické provedení zamětnání v terénu s ověřením informací o aktivním střelci a jeho eliminaci. Během zamětnání bude využita součinnost pracovníků Českého červeného kříže (ČČK), kteří zajistí namaskování figurantů a jejich instruování

ke zraněním. Figuranti budou policisté zařazení u územního odboru PČR, kteří mají předemtný den plánovaný služební výcvik. Aktivní střelec bude policista oddělení služební přípravy. Zasahující policisté budou po příjezdu k místu zákroku odzbrojeni a budou jim vydány cvičné zbraně. Vyžádání součinnostních složek IZS bude provedeno pouze teoreticky, prakticky se cvičení účastnit nebudou.

Námět cvičení

Na linku 158 Policie České republiky bude přijato oznámení o mimořádné události - střelbě do lidí při zkouškách myslivců v objektu střelnice na katastru obce XXXX. Po přijetí oznámení operační důstojník IOS vyhodnotí oznámení a provede nezbytná opatření. Zaúkoluje policisty prvosledové hlídky územního odboru, aby provedly nezbytná opatření k zjištění relevantních informací o mimořádné události. Šetřením bude zjištěno, že v prostoru objektu střelnice se pohybuje osoba, která střílí na zasahující policisty. Dále vyšle na místo ostatní hlídky a provádí řízení zásahu složek IZS až po eliminaci aktivního střelce. Na místo se dostaví prvosledová hlídka (dojde k odzbrojení a vydání jim cvičných zbraní) a po poučení bude rozhodnuto o provedení zákroku. Odzbrojení a vybavení cvičnými zbraněmi budou i policisté v následných hlídkách, které se dostaví na místo. Určený velitel provede se svou skupinou opatření k prověření prostoru a eliminaci střelce. Následně zajišťuje prohlídku objektu a zjišťuje zranění osob. Zajistí jejich prvotní před lékařské ošetření a vyžaduje lékařskou pomoc. Po ošetření osob zajistí místo k provedení dalších úkonů v rámci trestního řízení.

Úkoly cvičících složek

Policie ČR – IOS

Nácvik provedení nezbytných úkonů od přijetí oznámení až po eliminaci střelce, vyslání hlídek na místo události a jejich koordinace, procvičení komunikace se složkami IZS, informování nadřízených složek a vedení policie v rámci krajského ředitelství, aktivace dalších sil a prostředků, prověření postupů a plnění úkolů IOS dle katalogu typových činností č. 14.

Policie ČR – územní odbor

Procvičit reakci a výjezd hlídek na místo mimořádné události, procvičit taktický postup v terénu až po eliminaci aktivního střelce, zajistit místo proti vstupu nepovolaných osob, procvičení vyhledávání střelce v objektu, procvičení organizace činností na místě

zásahu, včetně vytýčení zón a kontrolních stanovišť nácvič činnosti výjezdové skupiny ÚO Přerov, procvičit součinnost s ostatními složkami IZS, vytýčení prostor pro parkování techniky, zajištění příjezdové komunikace.

Policie ČR – oddělení služební přípravy

Zabezpečit činnost na kontrolních stanovištích, odzbrojit zasahující policisty a vydat jim cvičné zbraně a řádně je poučit, zajistit poučení figurantů a dalších osob pohybujících se v objektu střelnice o bezpečnostních pravidlech.

Pro zdravotnickou službu – ČČK

Zajištění součinnosti při cvičení (nalíčení figurantů).

HZS – územní odbor Přerov

Prověření komunikace mezi operačními středisky Policie ČR a HZS, prověření akceschopnosti a dojezdových časů příslušníků HZS na místo určení, prověření součinnosti velitele zásahu HZS s velitelem opatření Policie ČR na místě zásahu, prověření možností poskytnutí potřebné techniky k zneškodnění aktivního střelce (výšková technika, osvětlení atd.)

ZZS Olomouckého kraje

Prověření komunikace mezi IOS a dispečinkem ZZS.

Struktura řízení zaměstnání

Velitel opatření bude velitel hlídky, která se dostaví na místo jako první. Velení opatření přebere po svém příjezdu na místo vedoucí příslušného Obvodního oddělení Policie ČR nebo jeho zástupce. Tento bude velet do doby, než se na místo dostaví řídicí důstojník Policie ČR, územní odbor – dosah za vedení.

Časová osa zaměstnání:

- 09:00 - zahájení taktického zaměstnání - oznámení mimořádné události na IOS;
- 09:05 - průběh samotného cvičení dle typového plánu č. 14 – AMOK;
- 12:30 - ukončení cvičení;
- 12:45 - společné zhodnocení cvičení;
- 14:00 - ukončení taktického zaměstnání.

Bezpečnostní opatření:

- veškeré práce budou prováděny v souladu s bezpečnostními pokyny typového plánu k objektu střelnice;
- řidiči služebních dopravních prostředků budou dbát maximální opatrnosti při jízdě;
- všichni zasahující budou dbát na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a v plné míře používat předepsané osobní ochranné prostředky a budou se řídit pokyny pracovníků oddělení služební přípravy.

Přílohy:

- letecký snímek areálu střelnice (místa konání cvičení);
- mapa příjezdových a příchodových cest k areálu střelnice.

4 METODIKA POLICIE SLOVENSKE REPUBLIKY A JEJÍ POROVNÁNÍ S METODIKOU POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Mezi vytýčené cíle této bakalářské práce bylo zaneseno i porovnání metodiky Policie České republiky s metodikou Policie Slovenské republiky.

4.1 Metodický pokyn řešení vysokoprofilových incidentů v podmínkách policejního sboru Slovenské republiky

V roce 2014 vydalo Policejní prezidium Policejního sboru Slovenské republiky tento metodický pokyn, v němž jsou řádně a srozumitelně vysvětleny jednotlivé pojmy, včetně pojmů v rámci personálního rozdělení policie, dalších složek IZS, by v následném textu bylo jasně stanoveno, k čemu se konkrétní pojem váže.

Jsou zde uvedeny všechny známé konkrétní zásady a varianty zásahů dle nasazení sil a prostředků v návaznosti na každou konkrétní situaci. Dále jsou zde rozebrány incidenty, které policie označuje jako „vysokoprofilový incident“¹⁸. *„Vysokoprofilové incidenty sa členia najmä na situácie:*

- *Pri braní jedného alebo viacerých rukojemníkov,*
- *keď osoba koná alebo sa vyhrožuje použitím zbrane hromadného ničenia, nebezpečnej látky, alebo prostriedku formou všeobecného ohrozenia proti osobám alebo majetku (biologická, chemická a jadrová hrozba...),*
- *s osobou pri pokuse o samovraždu a pri pokuse o rozšírení samovraždu,*
- *usmrcovanie alebo zraňovanie osôb páchatelom, ktorý stále koná a je aktívny (amok)“*(Tamtéž s. 5).

Rovněž jsou zde uvedeny postupy při příjmu oznámení, prověření oznámení, činnost policisty po oznámení po přípravě i bez přípravy. Činnost operačního střediska a jeho součinnost s případnými nadřízenými operačními středisky, systém řízení zákroku, který popisuje situaci na místě od příjezdu prvních hlídek až po dostavení se nejvyšších

¹⁸ PREZIDIUM POLICAJNÉHO ZBORU. *Metodické usmernenie rišenia vysokoprofilových incidentov v podmienkach policajného zboru*. Bratislava, 2014, s. 5

nadřazených, včetně policejního prezidenta s pravidelnou posloupností přebírání velení dle hierarchie směrem vzhůru k vyšším funkcím.

Činnost vedoucího zákroku případně řídicího štábu, která je opět podrobně rozebrána. Dále je zde i vyřešena situace v rámci kompetenčních sporů, činnost v případě zásahu policistů pořádkové jednotky, speciální zásahové jednotky, v případě přítomnosti i činnost vyjednavče. V neposlední řadě je zde i jasně popsána činnost policistů základního útvaru PČR a dalších útvarů, kterých se může tato činnost dotýkat. Pokyn dále v závěru obsahuje záznamové karty, kde se zapisují informace zjištěné k incidentům, aby tak došlo k jejich zpřehlednění pro další zákrok a slouží jako informace pro další policejní složky.

4.2 Metodická a taktická příručka vykonávání služebních zákroků

Předchozí metodický pokyn pak doplňuje metodická a taktická příručka vykonávání služebních zákroků příslušníky policejních sborů v praxi. V této jsou podobně jako v případě české metodiky uvedené v podkapitole 3.2, uvedeny příklady služebních zákroků včetně postupů při zákrocích proti různým typům pachatelů. Rozděluje je na pachatele požívající alkohol nebo návykové látky, osoby dopouštějící se drobných krádeží, krádeží vozidle, nebo krádeží vloupáním do vozidel, osoby jednající v afektu a osoby označené jako „nebezpečný pachatel“. Uvedené materiály slouží pro instruktory služební přípravy pro výcvik policistů. Jsou zde uvedeny taktiky různých služebních zákroků, s nimiž by se mohl, policista ve službě, ale i mimo ni, setkat.

4.3 Porovnání metodiky policie České republiky a policie Slovenské republiky

Po porovnání uvedených metodik Policie České republiky a Policie Slovenské republiky je nutno konstatovat, že tyto byly prioritně tvořeny za účelem co největšího zpřehlednění dané problematiky především pro policisty, kterých se daná problematika nejvíce dotýká. Jejich úkolem je především eliminace útočnicka. Tato činnost je velmi riziková. Metodika PČR je více zaměřena na útok aktivního střelce, zatímco slovenská metodika popisuje různé druhy zákroků, s nimiž se policista může setkat a nemusí jít

o útok aktivního střelce. Dá se říci, že všeobecná metodika policejních zákroků byla doplněna o zákrok proti aktivnímu střelci. Česká metodika byla vytvořena zejména pro situace útoku aktivního střelce a je tak podrobněji k této problematice zpracován tento materiál i s přehledem historie vybraných útoků. Při tvorbě se vycházelo ze zkušeností ze světa, ale i České republiky. Pro každou složku, která se zákroku účastní, myšleno PČR, HZS, ZZS nebo JPO a případně další je zpracována karta zákroku, do níž se zapisují jednotlivé kroky a veškeré podstatné zjištěné informace. Tímto dojde ke zpřehlednění a chronologickému zaznamenání všech úkonů provedených, ale i plánovaných. Materiál může sloužit jako vodítko, na co by se mělo pamatovat a co by nemělo být opomenuto. Za tímto účelem jsou pak plánována a realizována cvičení, jejichž záměrem je zkvalitnění uvedené policejní činnosti za účelem dosažení zdárného výsledku. Z tohoto pohledu jsou materiály PČR lépe zpracovány pro daný účel, byť ve slovenské metodice jsou zpracovány i další situace. V případě PČR jde tedy o podrobnější zpracování části týkající se aktivního střelce.

ZÁVĚR

Při zpracování této bakalářské práce jsem se snažil využít veškeré své zkušenosti z práce u PČR a objektivně se vyjádřit ke všem zjištěným skutečnostem, které jsem čerpal ze svých zkušeností a dále z informací, které jsem nabyl prostudováním dostupných materiálů, které se danou problematikou zabývají. Práce splnila cíle, jež jsem si stanovil v jejím úvodu. Mám za to, že stanoviska uvedená v této práci by mohla přispět k přijetí adekvátních opatření či změně současných standardů u PČR.

V práci zahrnuji veškeré pojmy, které se k danému tématu vážou, popsal jsem charakteristiku útočníka a jeho útoku. Přednesl jsem případnou reakci bezpečnostních složek, zejména pak PČR v čistě teoretické rovině. Představil jsem krizový plán neboli metodiku, dle níž by se měly bezpečnostní složky, pro případ této nastalé situace řídit. Komplexně jsem vymezil připravenost PČR. Zabýval jsem se materiálovým vybavením PČR, výcvikem, podal jsem informaci o interních právních předpisech, které se mohou této problematice přímo dotýkat, i když v některých případech jen okrajově. Rovněž jsem po rozboru jednotlivých metodik porovnal metodiku k provedení zákroku proti šílenému střelci PČR s metodikou Policie Slovenské republiky. Níže dále zhodnotím současnou situaci v rovině teoretické, ale i praktické.

Nejprve konstatuji, že vytvořená metodika pro případ mimořádné události spočívající v útoku šíleného střelce byla zpracována na základě dosavadních zkušeností v České republice a zcela jistě pak ve spolupráci se zahraničními bezpečnostními složkami. Je zřejmé a zcela logické, že bylo čerpáno ze zkušeností těchto složek v Evropě, zejména pak ve Spojených státech amerických, kde jsou útoky šíleného střelce, co do počtu čtenější než v evropských zemích. Zcela jistě nelze počty útoků srovnávat vzhledem k rozloze a počtu obyvatel, ale kritéria útoků, motivy útoků jsou nebo mohou být alespoň obdobné, byť ve Spojených státech amerických je jiná mentalita lidí, ale útoků se v minulosti dopouštěli i Američané pocházející z řad přistěhovalců, přičemž jejich motiv nebyl vždy stejný.

Metodika je zpracována s cílem dosažení optimálního výsledku zákroku a kvalitního výcviku. Je však třeba uvést, že uplatnit metodiku v praxi je mnohem těžší úkol, neboť se jedná o jednu z mnoha problematik, jimiž se PČR musí zabývat. Aplikace do praxe je spojena s překážkami, které jsou naprosto relevantní. Jedná se především

o výcvik, který je časově omezen. Dosavadní časový příděl na výcvik je dle mého názoru nedostačující, především pokud hovoříme o policistech obvodních oddělení, kteří jsou dále zařazeni v pořádkové jednotce a mají vykonávat činnost prvosledových hlídek. Zde je třeba uvést, zda vytvoření těchto prvosledových hlídek není pouhým alibismem, neboť pokud bych si měl představit, že ve službě jsou dva policisté vycvičení k tomuto zákroku a zbývající, v daný den vykonávající službu, jsou běžní policisté, byť jsou průběžně, avšak běžným způsobem cvičeni v policejních činnostech a přestože byli seznámeni s metodikou k eliminaci aktivního střelce, nemohou požadovaným způsobem tuto prvosledovou hlídku doplnit a provádět s ní zákrok. Zde by se setkala hlídka vycvičenější a ta méně vycvičená. Hrozí tady riziko, že akce nebude úspěšná, navíc k obětem přibudou i řádně nevytvořené policisté. Přesto ještě musím konstatovat, že policisté prvosledových hlídek nebudou a ani nemohou být stejně dobře a kvalitně vycvičení jako policisté zásahových jednotek, kteří prakticky denně nacvičují situace spočívající v eliminaci pachatele a řadu jejich variant. Navíc, jak jsem uvedl, policisté, kteří byli určeni jako členové prvosledových hlídek, z důvodu výcviků chybí základnímu útvaru PČR, při vykonávání běžných policejních činností. Z tohoto důvodu by bylo mnohem lepším řešením zbudování pořádkových jednotek v rámci každého krajského ředitelství PČR. Policisté těchto jednotek by mj. zastávali funkci prvosledových hlídek. Bylo by zaručeno, že jsou dostatečně vycvičení na danou činnost a nedocházelo by k různým nedostatečným alternativám, k nimž doposud dochází. Pouze pro upřesnění této myšlenky uvádím, že i ČR zasáhla migrační krize, přičemž mnoho policistů je nyní přesouváno k jiné činnosti spočívající zejména k ochraně hranic v ČR, ale v současné době i v zahraničí v rámci různých kontingentů.

Komplexně tak lze uvést, že ČR je teoreticky připravena na útok šíleného střelce. Zcela jistě ve formě zpracovaných metodik a postupů, krizových plánů. Ovšem nebude dokonale připravena na tuto situaci pro praktické využití z důvodu absence kvalitního výcviku s dostatečným časovým objemem výcvikových hodin. Řešení by přineslo zřízení pořádkových jednotek. Zde je třeba uvést, že za současného početního stavu policistů toto není možné a muselo by tak dojít k jeho navýšení tak, aby požadavky byly splněny. Občané ČR by pak mohli spoléhat i na to, že policisté jsou připraveni jim pomoci, zkrátka, že budou na ulici vykonávat běžný výkon služby. Pro představu policista zařazený v pořádkové jednotce má za měsíc absolvovat čtyři výcviky prvosledových hlídek a dále

dva výcviky pořádkové jednotky. V případě dvaceti směn za měsíc, tak tráví třetinu na výcviku. Dále jsou tito policisté využíváni při různých bezpečnostních opatřeních např. při sportovních utkáních, kdy opět nejsou ve výkonu služby v rámci svého mateřského útvaru. Uvádím, že opatření v souladu s útokem aktivního střelce jsou v těchto případech na úkor práce základních útvarů PČR, která vykonávají základní služby pro občany tohoto státu.

Ve vztahu k porovnání metodik PČR a Policie Slovenské republiky jsem dospěl k závěru, že v případě ČR byla zpracována komplexnější metodika přímo ve vztahu k útoku šíleného střelce, zatímco v rámci Slovenska byla zpracována metodika, která je zaměřena na různé druhy incidentů, mezi nimiž je i útok šíleného střelce. Je však zřejmé, že v opatřeních je sledován stejný záměr. K jejich tvorbě došlo za spolupráce mnoha institucí, které mají s danou problematikou co dočinění a zejména pak bylo vycházeno z dřívějších zkušeností z celého světa.

Kladně lze hodnotit materiálové vybavení PČR, kdy je skutečností, že v současné době jsou policisté řádně vybaveni pro případ řešení situace útoku šíleného střelce. Přínosem je i to, že toto vybavení je možné využívat i v rámci běžného výkonu služby.

Lze tedy uvést, že teoreticky je ČR připravena. V praxi to však bude zcela jistě vypadat jinak. Závěrem je však třeba uvést, že v případě útoku šíleného střelce, vzhledem k době útoku, která je v rozmezí 13 až 15 minut, se zřejmě nikdy nepodaří danou situaci zcela vyřešit a zamezit tak obětem na životech. Lze pouze zmírnit následky. Útok šíleného střelce lze s nadsázkou přirovnat k přírodní katastrofě, kterou nelze předpovědět a tak zcela chránit život a zdraví občanů, případně ochránit jejich majetek.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

SPURNÝ, Joža. *Psychologie násilí: o psychologické podstatě násilí, jeho projevech a způsobech psychologické obrany proti němu*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 1996, s. 134. ISBN 80-85858-30-4.

SMOLÍK, Josef. *Šílení střelci. Bezpečnostní teorie a praxe: sborník Policejní akademie ČR*. 4. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2011, ISBN 80-7251-168-8. ISSN 1801-8211. 4x ročně

ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Taktická příprava vstup a pohyb po objektu*. Praha, 2012.

Zákon č. 239 ze dne 28. 6. 2000 o integrovaném záchranném systému. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 73. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 z roku 2009 o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky.

ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ POLICEJNÍHO PREZIDIA ČR. *Amok (zákrok proti aktivnímu střelci)*. Praha, 2012.

VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7452-028-0.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

PREZIDIUM POLICAJNÉHO ZBORU. *Metodické usmernenie rišenia vysokoprofilových incidentov v podmienkach policajného zboru*. Bratislava, 2014.

Seznam použitých internetových zdrojů

STRÁNSKÝ, P. *POLICIE ČR: Tragedie v Uherském Brodě*. [online]. 2015 [cit. 2016-01-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/tragedie-v-uherskem-brode.aspx>

ČTK. *ČeskéNoviny.cz: Zásahové jednotky ve všech krajích nejsou potřeba, míní Tuhy*. [online]. 2015 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://m.ceskenoviny.cz/nejnovejsi/zpravy/zasahove-jednotky-ve-vsech-krajich-nejsou-potreba-mini-tuhy/1199218>

SEZNAM ZKRATEK

ČČK	-	Český svaz červeného kříže
ČR	-	Česká republika
HZS	-	Hasičský záchranný sbor
IZS	-	Integrovaný záchranný systém
IOS	-	Integrované operační středisko
JPO	-	Jednotky požární ochrany
NVS	-	Nástražný výbušný systém
OČTŘ	-	Orgány činné v trestním řízení
PČR	-	Policie České republiky
SOP	-	Standardní operační postup
STČ	-	Soubor typové činnosti
TPČ	-	Typový plán činností
ZZS	-	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Jak může vypadat aktivní střelec	11
Obrázek 2: Anders Behring Breivik	15
Obrázek 3: Jak může vypadat policista, který se jako první dostaví na místo zákroku	28
Obrázek 4: Policisté zásahové jednotky, nebo prvosledových hlídek	29
Obrázek 5: Rozdělení na zóny zákroku	30
Obrázek 6: Přímá konfrontace s pachatelem na místě zásahu	34
Obrázek 7: Výcvik hlídek na zákrok proti aktivnímu střelci v budově	44

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Aleš Vančura, DiS.

Obor: 6208R020 - Bezpečnostní studia

Forma studia: kombinované studium

Název práce: „Šílený střelec a činnost Policie České republiky“

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh:51

Celkový počet stran příloh:0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 7

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 2

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Víšek